

Undervisningsbeskrivelse

BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET
STYRELSEN FOR
UNDERVISNING OG KVALITET

Termin	Maj-juni 2023/24
Institution	UCRS Gymnasiet HHX Ringkøbing
Uddannelse	hhx
Fag og niveau	Historie B
Lærer(e)	Nanna Helene Vium
Hold	hh3a23

Oversigt over gennemførte undervisningsforløb i faget

Forløb 1	Velfærdssamfundets Udvikling
Forløb 2	Fra Sovjetunionen til Rusland - og tilbage igen?
Forløb 3	Kampe for Ligestilling
Forløb 4	Afroamerikanernes kamp for lighed
Forløb 5	Opdaget?
Forløb 6	Nazisme og Holocaust

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb

Forløb 1	Velfærdssamfundets Udvikling
Forløbets indhold og fokus	<p>Forløb om den danske velfærdsstats udvikling med start i 1930'erne med Kanslergadeforliget og Socialreformen. Her fra fokus på den økonomiske, kulturelle og politiske udvikling fra 1960'erne og hvordan denne samfundsudvikling har haft betydning for velfærdsstaten. Forløbet har kørt frem til i dag hvor eleverne har diskuteret velfærdsstatens "helbred" og derudover arbejdet med erindringspolitik og erindringssteder for at undersøge den kamp der i dansk politik ofte finder sted om grundfortællingen om velfærdsstaten; hvem "opfandt" velfærdsstaten?</p> <p>Igennem forløbet er kildekritik blevet introduceret.</p> <p>Forløb med hovedvægt på 1900-tallet.</p>
Faglige mål	<ul style="list-style-type: none"> - demonstrere indsigt i udviklingen i Danmarks historie inden for de seneste ca. 500 år, herunder væsentlige begivenheder og sammenhænge mellem den nationale, europæiske og globale udvikling - skelne mellem forskellige typer af forklaringer på samfundsmæssige forandringer og reflektere over mennesket som historieskabt og historieskabende - demonstrere viden om fagets identitet og metoder - anvende historisk-kritiske tilgange til at indsamle, bearbejde og remediere forskelligartet historisk materiale og forholde sig kritisk og reflekterende til historiebrug
Kernestof	<ul style="list-style-type: none"> - hovedlinjer i Danmarks historie - udviklingen i levevilkår, nationalt og globalt - økonomisk udvikling og dennes betydning for national og global velstand - historiebrug og formidling.
Anvendt materiale og omfang	<p>Kernestof</p> <p>Historiske fremstillinger/kompendium</p> <ul style="list-style-type: none"> - Andersen, Lars og Petersen, Rasmus Kjærgård: <i>Fra Fattighjælp til Velfærdsstat</i>. Historieportalen. Systime ibog. S. 1741. https://historieportalen.systime.dk/?id=1741 - Bryld, Carl-Johan: <i>Danmark: Tider og Temaer</i>. Systime, ibog, 2019. s. 179, 572, 672, 675-678. - Bryld, Carl-Johan. <i>Danmark: Fra Oldtid til Nutid</i>. 2. udgave. Gyldendal 2002. s. 260-262. - Frederiksen, Peter: <i>Vores Danmarkshistorie</i>. Columbus. Systime ibog. 2021. s. 171-172. https://voresdanmarkshistorie.ibog.forlagetcolumbus.dk/ - Iversen, Kristian & Pedersen, Ulla Nedergård: <i>Danmarkshistorie mellem erindring og glemsel</i>. Systime ibog. 2022. SideID 264, 267, 269-270, 272-273, 275-277, 279 https://danmarkshistorie.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=134 - Kaalund, Jesper: <i>Velfærdsstaten</i>. Historieportalen. Set 11. april 2019. https://historieportalen.gyldendal.dk/forloeb/velfaerdsstaten

- Lund, Christian og Larsen, Brian Dupont: *På Sporet af Historien - opslagsbog til historiefagets teori og metode*. Systime ibog. 2021. s. 130. <https://paasporetafhistorien.systime.dk/?id=130>
- Lund, Christian og Larsen, Brian Dupont: *På Sporet af Historien - opslagsbog til historiefagets teori og metode*. Systime ibog. 2021. s. 144. <https://paasporetafhistorien.systime.dk/?id=130>
- Yde, Jonas Würtz & Michael G. D. Jensen: *Socialreformen af 1933*. Danmarkshistorien.dk. Set 11. april 2019. <https://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/socialreformen-af-1933/>

Kilder

- Billed-Bladet, 1958: ”Vi tjener mere”. Fra Jensen, Poul Steiner, Olsen, Knud Ryg, Søndberg, Olaf & Frederiksen, Peter: *Grundbog til Danmarkshistorien*. Systime ibog. 2022. sideid 197. <https://grundbogtil danmarkshistorien.systime.dk/?id=197>
- Henrichsen, Thomas Roger m.fl.: *Historien om Danmark*. DR. 21. oktober 2017. Set 29. september 2022. https://www.dr.dk/drtv/serie/historien-om-danmark_145311
- Uddrag fra Christopher Arzrounis bidrag til historicantologien ”20 begivenheder der skabte Danmark” Fra Iversen, Kristian & Pedersen, Ulla Nedergård: *Danmarkshistorie mellem erindring og glemsel*. Systime ibog. 2022. Side ID 262. <https://danmarkshistorie.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=262>.
- Uddrag af Dan Jørgensens bog ”Staunings arv Fra Iversen, Kristian & Pedersen, Ulla Nedergård: *Danmarkshistorie mellem erindring og glemsel*. Systime ibog. 2022. SideID 262. <https://danmarkshistorie.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=262>
- Uddrag af Fremskridtspartiets første partiprogram oktober 1973. Fra Danmarkshistorien.dk. Set 30. august 2022. http://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/fremskridtspartiets-foerste-partiprogram-oktober-1973/?no_cache=1&cHash=0dd1adb94c6e239ece44d5acce6ab20f
- Uddrag af Kristeligt Folkepartis principprogram 1972. Fra Danmarkshistorien.dk. Set 30. august 2022. http://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/kristeligt-folkepartis-principprogram-1972/?no_cache=1&cHash=e01e7cebf821d7718ba243b9c8b3064d
- Uddrag af Centrum-Demokraternes partiprogram 1977. Fra Danmarkshistorien.dk. Set 30. august 2022. http://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/centrum-demokraternes-partiprogram-1977/?no_cache=1&cHash=1190940f90ca9f9eb9f14985a3fd469c
- Uddrag fra indledningen af Ove K. Pedersens bog ”Konkurrencestaten”. Fra Andersen, Lars: *Fra Fattighjælp til Velfærdsstat*. Historieportalen. Systime ibog, 2021. <https://historieportalen.systime.dk/?id=1745>
- Uddrag fra Rasmussen, Lars Løkke: *Pressemøde den 25. januar 2011* (uddrag). Statsministeriet. 25. januar 2011. Set 10. september 2022. <https://www.stm.dk/presse/pressemoedearkiv/pressemoede-den-25-januar-2011/>

Supplerende materiale

	<ul style="list-style-type: none"> - Bendtsen, Johan Varning: <i>DR: Danmarkshistorie er ikke politisk</i>. Politiken. 24. oktober 2017. Set 5. oktober 2022. Fundet på Infomedia. - Blüdnikow, Bent: <i>Usandheder og Manipulation i DRs historieserie</i>. Berlingske. 21. oktober 2017. Set 24. november 2021. https://www.berlingske.dk/filmanmeldelser/usandheder-og-manipulation-i-drs-historieserie - Jessen, Christian Kjær: <i>På 25 år har danskernes syn på skattelettelser ændret sig markant: Ét parti spiller en nøglerolle</i>. Berlingske. 14. oktober 2018. Set 6. september 2022. https://www.berlingske.dk/samfund/paa-25-aar-har-danskernes-syn-paa-skattelettelser-aendret-sig-markant-et (uddrag) - Mogensen, Peter: <i>Danskerne mister tillid til velfærdsstaten - de oplever, at den er under pres</i>. SGNation. 16. Juli 2019. Set 1. september 2022. https://sgnation.dk/artikler/danskerne-mister-tillid-til-velf%C3%A6rdsstaten#:~:text=Danskernes%20tillid%20til%20velf%C3%A6rdsstaten%20svinder,Dons%2C%20nordisk%20CEO%20i%20Deloitte. - Sørensen, Anne: <i>Velfærdsstaten</i>. Danmarkshistorien.dk. 24. september 2021. Set 18. august 2022. https://danmarkshistorien.dk/vis/materiale/velfaerdsstaten-1945-1973 <p>Antal sider: 89 Undervisningstid: 18 lektioner af 60 min.</p>
Ar- bejds- former	Klasseundervisning, par-arbejde, gruppearbejde, individuelt arbejde, skriveøvelser

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb

Forløb 2	Fra Sovjetunionen til Rusland - og tilbage igen?
Forløbets indhold og fokus	Overordnet problemstilling for forløbet: Hvorfor har Rusland angrebet Ukraine i 2022? Ud fra ovenstående problemstilling har eleverne undersøgt Den Kolde Krigs start og afslutning med fokus på Sovjetunionen. Herefter er Rusland nyere politiske historie gennemgået fra opbygningen efter Kold Krig og frem til Putins koncentreret af magten. Eleverne har fået indblik i Ruslands politiske system, Putins historiesyn og konflikten med Vesten. Der er fortsat arbejdet med kildekritik. Herudover er eleverne blevet introduceret til årsagsforklaringer og har arbejdet med historiebevidsthed og historiebrug. Forløb med fokus på perioden efter 2000.
Faglige mål	<ul style="list-style-type: none"> - demonstrere indsigt i udviklingen i verdens historie inden for de seneste ca. 500 år, herunder væsentlige begivenheder og sammenhænge mellem den nationale, europæiske og globale udvikling - demonstrere indsigt i grundlæggende styreformer og politiske ideologier samt forholde sig reflekterende til demokratisering og menneskerettigheder i nationalt og globalt perspektiv - analysere konflikters opståen og håndteringen af disse samt udviklingen i internationalt samarbejde - analysere udviklingen i den globale velstand, samhandel og magtfordeling - skelne mellem forskellige typer af forklaringer på samfundsmæssige forandringer og reflektere over mennesket som historieskabt og historieskabende - demonstrere viden om fagets identitet og metoder - forholde sig kritisk og reflekterende til historiebrug - formulere og formidle historiefaglige problemstillinger mundtligt og skriftligt og relatere disse til elevernes egen tid
Kernestof	<ul style="list-style-type: none"> - hovedlinjer i verdens historie - væsentlige nationale, regionale og globale konflikter og samarbejdsrelationer - udviklingen af demokrati, menneskerettigheder og ligestilling i nationalt og globalt perspektiv - udviklingen i levevilkår, nationalt og globalt - økonomisk udvikling og dennes betydning for national og global velstand - historiebrug og formidling.
Anvendt materiale og omfang	<p>Kernestof Historiske fremstillinger Branner, Hans: <i>Global Politik</i>. Systime ibog. 2022. SideID 196. https://globalpolitik.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=196</p> <p>Bryld, Carl-Johan & Hansen-Damm, Peter: <i>Verdenshistorie til bhx</i>. Systime ibog. 2022. Kapitel 10, SideID: 199, 642, 1248, 634, 647 + afsnit om ”Afslutningen på den Kolde Krig. https://verdenshistorietilbhx.systime.dk/</p>

	<p>Jensen, Poul Steiner & Møller, Karsten Jakob: <i>Rusland: Nye og Gamle Fortællinger</i>. Systime ibog. 2022. Kapitel 4, 5, 6 og SideID 147. https://rusland.systime.dk/</p> <p>Kilder</p> <ul style="list-style-type: none"> - Jerntæppetalen (dansk oversættelse) - Johansen, Michael Breinhild: <i>Svækket Jeltsin overlader et svækket Rusland til Putin</i>. Berlingske. 31. december 1999. Set 14. november 2022. https://www.berlingske.dk/internationalt/svaekket-jeltsin-overlader-et-svaekket-rusland-til-putin - Lavrov, Sergej: <i>Den Russiske Bjørn</i>. Politiken. 26. marts 2016. Set 2. maj 2023. (uddrag). https://politiken.dk/debat/kroniken/art5616400/Et-st%C3%A6rkt-Rusland-er-ikke-Vestens-modstander - ”Præsident Putin om den internationale situation (2007)”. Fra <i>Rusland: Nye og Gamle Fortællinger</i>. Systime ibog. 2022. https://rusland.systime.dk/?id=305 - ”Putins krigserklæring”. Fra Information. 25. februar 2022. Set 11. januar 2023. https://www.information.dk/udland/2022/02/centrale-uddrag-putins-krigserklaering-ukraine - ”Putin om Krim optagelse i Rusland (2014). Fra <i>Rusland: Nye og Gamle Fortællinger</i>. Systime ibog. 2022. https://rusland.systime.dk/?id=307 - ”Putins programerklæring (1999)”. Fra <i>Rusland: Nye og Gamle Fortællinger</i>. Systime ibog. 2022. https://rusland.systime.dk/?id=304 - ”Økonomiske nøgletal for Rusland i Jeltsin-perioden”. Fra <i>Rusland: Nye og Gamle Fortællinger</i>. Systime ibog. 2022. https://rusland.systime.dk/?id=292 <p>Teori/metode</p> <ul style="list-style-type: none"> - Om historiebrug og historiebrugstyper: Thomsen, Kasper: <i>Historiefaglig arbejdsbog</i>. Systime ibog. 2022. https://historiefagligarbejdsbog.systime.dk/?id=144 - Om historiebevidsthed: Thomsen, Kasper: <i>Historiefaglig arbejdsbog</i>. Systime ibog. 2022. https://historiefagligarbejdsbog.systime.dk/?id=186 <p>Supplerende materiale</p> <ul style="list-style-type: none"> - DR Explainer: <i>Derfor er Ukraine vigtig for Rusland</i>. DR. 23. februar 2022. Set 9. maj 2023. https://www.dr.dk/drtv/se/explainer_-derfor-er-ukraine-vigtig-for-rusland_303209 - Holm, Adam: <i>Russisk Historiepolitik - Putin eller Kaos</i>. DR: Kampen om Historien (podcast). 1. marts 2022. Hørt 2. februar 2023. https://www.dr.dk/lyd/p1/kampen-om-historien-3 <p>Ca. 73 sider 14 lektioner a 60 min.</p>
Arbejdsformer	klasseundervisning, gruppearbejde, elev-præsentationer

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb

Forløb 3	Kampe for Ligestilling
Forløbets indhold og fokus	<p>Forløb med fokus på klassekamp og kvindekamp i Danmark fra 1800-tallet og frem til 1970'erne med perspektiver til i dag. Klassen har undersøgt første- og andenbølgefeminismen og perioden fra 1920 til 1940 med fokus på de forskellige kampe kvinderne i samfundet har været igennem samt hvilken betydning samfundsklasserne har haft. Metodemæssigt har vi haft fortsat fokus på kildekritikken og hvordan man formulere gode historiefaglige problemstillinger på de forskellige taksonomiske niveauer. Derudover har eleverne arbejdet med historisk empati igennem skriftligt arbejde.</p> <p>Dansk-historie-opgaven afsluttede forløbet. Her var fokus på kvinders rolle i samfundet i 1800-tallet eller 1960'erne med perspektivering til forholdene i dag.</p> <p>Forløb med fokus på perioden mellem 1700 og 1900.</p>
Faglige mål	<ul style="list-style-type: none"> - demonstrere indsigt i udviklingen i Danmarks historie inden for de seneste ca. 500 år, herunder væsentlige begivenheder og sammenhænge mellem den nationale, europæiske og globale udvikling - demonstrere indsigt i grundlæggende styreformere og politiske ideologier samt forholde sig reflekterende til demokratisering og menneskerettigheder i nationalt og globalt perspektiv - skelne mellem forskellige typer af forklaringer på samfundsmæssige forandringer og reflektere over mennesket som historieskabt og historieskabende - demonstrere viden om fagets identitet og metoder - anvende historisk-kritiske tilgange til at indsamle, bearbejde og remediere forskelligartet historisk materiale og forholde sig kritisk og reflekterende til historiebrug - formulere og formidle historiefaglige problemstillinger mundtligt og skriftligt og relatere disse til elevernes egen tid
Kernestof	<ul style="list-style-type: none"> - hovedlinjer i Danmarks historie - udviklingen af demokrati, menneskerettigheder og ligestilling i nationalt og globalt perspektiv - udviklingen i levevilkår, nationalt - økonomisk udvikling og dennes betydning for national velstand
Anvendt materiale og omfang	<p>Kernestof</p> <p>Historiske fremstillinger</p> <ul style="list-style-type: none"> - Chakravarty, Dorthe & Mortensen, Hanne: <i>De Danske Kvinders Historie</i>. Systime, ibog. 2021. Kapitel 3. https://kvinder.systime.dk/ - Ørsted, Elisabeth Lollike & Nielsen, Denise Lindegaard: <i>Kampe for Ligestilling - Køn og Seksualitet i Historisk Perspektiv</i>. Systime, ibog. 2022. Kapitel 2 og 4. https://kampeforligestilling.ibog.forlagetcolumbus.dk <p>Kilder</p> <ul style="list-style-type: none"> - ”Abortloven 1937”. Fra Historielab. Set 9. maj 2023. https://historielab.dk/til-undervisningen/kildebank/koen-og-seksualitet/2-aegteskab-kaerlighed-konsekvenser/

- Andersen, Vita: ”Tryghedsnarkomaner”. Fra Nielsen, Denise Lindegaard & Ørsted, Elisabeth Lollike: *Kampe for Ligestilling*. Systime ibog. 2022. <https://kampeforligestilling.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=175>
- Hansen, Elna: *Kvindens Værnepligt*. Kvininfo. 1911. Set 9. maj 2023. <https://kvindekilder.atlassian.net/wiki/spaces/KVIN/pages/337182738/Kilde+69+-+Kvindens+V+rnepligt>
- Jensen, Thit: *Frivilligt Moderskab eller Kultiveret Moderskab* (uddrag). Historielab. 1924. Set 9. maj 2023. <https://historielab.dk/til-undervisningen/kildebank/koen-og-seksualitet/2-aegteskab-kaerlighed-konsekvenser/>
- ”Kilde 2, 4 og 5”. Fra Arbejdermuseet: *Kilder til 8. marts i fremtiden*. Set 9. maj 2023. <https://www.arbejdermuseet.dk/undervisning/historytogo/8-marts-kvindernes-internationale-kamp/8-marts-kvindernes-internationale-kampdag-elevside/>
- Meyer, Johanne: *Kvindens Politiske Valgret og Valgbarhed*. Danmarkshistorien.dk. 1888. Set 9. maj 2023. <https://danmarkshistorien.dk/vis/materiale/kvindens-politiske-valgret-og-valgbarhed-tale-af-johanne-meyer-1888>
- Socialdemokratiet: ”Tryghed i beskæftigelsen. Gør gode tider bedre”. Fra Nielsen, Denise Lindegaard & Ørsted, Elisabeth Lollike: *Kampe for Ligestilling*. Systime ibog. 2022. <https://kampeforligestilling.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=175>
- ”Uddrag fra Grundloven 1849 – kap. 1+4”. Fra Danmarkshistorien.dk. Set 9. maj 2023. [http://danmarkshistorien.dk//leksikon-og-kilder/vis/?tx_history-view_pi1\[material\]=75#topnote](http://danmarkshistorien.dk//leksikon-og-kilder/vis/?tx_history-view_pi1[material]=75#topnote)

Teori/metode

- Steffen McGhie: *Skal stater undskylde fortidens overgreb?* Kristeligt Dagblad. 18. November 2013. <https://www.etik.dk/krig-og-etik/skal-stater-undskylde-fortidens-overgreb>
- Om Historisk empati: Thomsen, Kasper: *Historiefaglig Arbejdsbog*. Systime ibog, 2023. <https://historiefagligarbejdsbog.systime.dk/?id=169>

Supplerende materiale

- Arbejdermuseet: *Podcast om 8. marts – Kvindernes Internationale Kampdag*. Hørt 9. maj 2023. <https://www.arbejdermuseet.dk/undervisning/historytogo/8-marts-kvindernes-internationale-kamp/8-marts-kvindernes-internationale-kampdag-elevside/>
- DR: *Alle hader feminister* (afsnit 2). DRTV. 4. august 2020. Set 8. maj 2023. https://www.dr.dk/drtv/serie/alle-hader-feminister_290265
- Knudsen, Mette: *Vejen er lang* (afsnit 2). DRKultur. 14. september 2016. Set 8. maj 2023. Hentet fra MitCFU.
- Possing, Birgitte: *Argumenter imod kvinder*. Kapitler ”Kvinder er overflødige” og ”Kvinder i politik er frigide”. Strandberg Publishing. 2018.
- Perez, Caroline Perez: *Usynlige Kvinder*. Uddrag fra kapitel ”Langfredag”. Svane & Bilgrav. 2019.
- Ritzau: *Partier vil give undskyldning til piger fra anstalt på Sprogø*. Jyllands-Posten.dk. 5. marts 2023. Set 17. april 2023. <https://jyllands-posten.dk/indland/ECE15263163/partier-vil-give-undskyldning-til-piger-fra-anstalt-paa-sprogoe/> (1 side)

	<p>- Rabøl, Laura Byager & Frost, Signe Marie: <i>92-årig kræver officiel undskyldning for uværdig behandling på Sprogø - flere partier bakker op</i>. TV2 Nyhederne. 5. marts 2023. Set 20. april 2023. https://nyheder.tv2.dk/politik/2023-03-05-92-aarig-kraver-officiel-undskyldning-for-uværdig-behandling-paa-sprogø-flere (3 sider)</p> <p>Ca. 128 sider 17 lektioner a 60 min.</p>
Arbejdsformer	Klasseundervisning, gruppearbejde, skriftligt arbejde + DHO-skrivning.

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb

Forløb 4	Afroamerikanernes kamp for lighed
Forløbets indhold og fokus	<p>Forløbet havde fokus på afroamerikanernes levevilkår fra slaveri til i dag. Fokus var på slaveriet og borgerkrigen. Derudover var nedslagspunkterne segregationen i sydstatene efter borgerkrigen, borgerrettighedsbevægelsen og hvordan uligheden mellem racerne stadig er synlig i dag.</p> <p>I forløbet er der arbejdet med kildekritik og kollektiv erindring ifm. demonstrationerne og debatterne vedrørende konføderationsstatuerne. Herunder arbejdede vi med ”the lost cause”.</p> <p>Forløbet blev afsluttet med filmen ”Selma” hvor fokus var på historiebrug.</p> <p>Forløb med fokus på perioden 1700-1900.</p>
Faglige mål (fra læreplanen)	<ul style="list-style-type: none"> - forholde sig reflekterende til demokratisering og menneskerettigheder i nationalt og globalt perspektiv - reflektere over samspillet mellem mennesker og natur - skelne mellem forskellige typer af forklaringer på samfundsmæssige forandringer og reflektere over mennesket som historieskabt og historieskabende - demonstrere viden om fagets identitet og metoder - anvende historisk-kritiske tilgange til at indsamle, bearbejde og remediere forskelligartet historisk materiale og forholde sig kritisk og reflekterende til historiebrug - formulere og formidle historiefaglige problemstillinger mundtligt og skriftligt og relatere disse til elevernes egen tid
Kernestof	<ul style="list-style-type: none"> - væsentlige nationale, regionale og globale konflikter og samarbejdsrelationer - udviklingen af demokrati, menneskerettigheder og ligestilling i nationalt perspektiv - kultur i nationale sammenhænge - udviklingen i levevilkår - økonomisk udvikling og dennes betydning for national og global velstand - historiebrug og formidling.
Anvendt materiale og omfang	<p>Historiske fremstillinger/kompendium</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hansen, Thor Banke og Andreas Bonne Sindberg: <i>USA - Historie, samfund, religion</i>. Systime, i-bog, 2014. SideID: 169-170, 278-279, 289-294, 313 - Meier, Jeppe Bæk og Rasmus Thestrup Østergaard: <i>USA's Tilblivelse</i>. Forlaget Columbus, i-bog, 2019. SideID: 160, 162, 165, 168, 212, 214-216. - Sindberg, Andreas Bonne og Henrik Bonne Larsen: <i>Det moderne USA. Forbillede eller skræmmebillede?</i> Systime, i-bog, 2016. SideID: 145-146, 211. <p>Kilder</p> <p>Billede: Scars of Peter</p> <p>Kilder fra: Meier, Jeppe Bæk og Rasmus Thestrup Østergaard: <i>USA's Tilblivelse</i>. Forlaget Columbus, i-bog, 2019.</p>

- William Lloyd Garrison om slaveriet, 1. januar 1831
- Solomon Northup om slaveriet, 1853
- Samuel Cartwright om negerens fysiologi, 1851
- Alexis de Toqueville om de sortes rolle i USA, 1835
- Lincoln om forholdet mellem racerne, 14. august 1862
- Emancipationserklæringen

Duvernay, Ava: *Selma*. Pathé m.fl. 2014.

Transskriberet interview med historiker John Hope Franklin. Uddrag oversat af NHJ 9/9/21. <http://digital.wustl.edu/cgi/t/text/text-idx?c=gds;cc=gds;rgn=main;view=text;idno=fra00031.00551.016>

Supplerende materiale

- Brody, Richard: *The Crucial Lessons of Democracy in "Selma"*. The New Yorker. 29. December 2014. Set 14. September 2023. <https://www.newyorker.com/culture/richard-brody/crucial-lessons-democracy-selma>
- Jessen, Laura Cæcilie: *For 50 år siden marcherede amerikanere i tusindtal for sortes rettigheder*. Kristeligt Dagblad. 21. marts 2015. Set 13. september 2023. <https://www.kristeligt-dagblad.dk/historie/marchen-fra-selma-til-montgomery#>
- Riley, Rochelle: *Why America can't get over slavery, its great shame (uddrag)*. USA Today. Set 8. August 2023. Oversat af Nanna Helene Vium. <https://eu.usatoday.com/story/news/nation-now/2018/02/08/column-why-america-cant-get-over-slavery-its-greatest-shame/1000524001/>

Materiale til "The Lost Cause"

- Araujo, Ana Lucia: *No, Confederate Monuments don't Preserve History. They Manipulate it*. 16. August 2019. Set og oversat 14. Februar 2020. <https://www.newsweek.com/no-confederate-monuments-dont-preserve-history-they-manipulate-it-opinion-1454650>
- Bjerre-Poulsen, Niels: *USA. Historie og Identitet*. Systime ibog. 2022.
Afsnit: Kampen om Historien: "The Lost Cause"
- Cox, Karen L.: *Debunking the myth of the lost cause: A lie embedded in American history*. Ted-ED. 25. Februar 2021. Set 20. September 2023. https://www.youtube.com/watch?v=XP0_wnaW-a0
- Kuznar, Lawrence A.: *I detest our Confederate monuments. But they should remain*. 18. August 2017. Set og oversat 3. Februar 2020. https://www.washingtonpost.com/opinions/i-detest-our-confederate-monuments-but-they-should-remain/2017/08/18/13d25fe8-843c-11e7-902a-2a9f2d808496_story.html
- "This timeline shows confederate monuments are about racial conflict". Vox. 23. August 2017. Set 20. September 2023. <https://www.youtube.com/watch?v=WClgR6Q0aPE>

Ca. 74 sider

19 lektioner a 60 min.

**Ar-
bejds-
former**

Gruppearbejde, individuelt arbejde, gruppefremlæggelser, klassegennemgange

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb

Forløb 5	Opdaget?
Forløbets indhold og fokus	<p>I dette forløb har der været fokus på kulturmødet mellem aztekerne og spanierne i starten af 1500-tallet. Eleverne er blevet introduceret for begreberne etnocentrisme og kulturrelativisme og har undersøgt hvordan kulturopfattelser spiller ind når en kultur møder en anden. Udover kulturforskelle har vi haft fokus på sygdomme og teknologisk udvikling i erobringen og herefter koloniseringen af Mesoamerika hvor kultur (især religion), menneskesyn og samfundsofbygning er analyseret og diskuteret. Som afslutning på forløbet blev det diskuteret hvordan dette kulturmøde kan beskrives som starten på globalisering.</p> <p>Forløb med fokus på tiden mellem 1500 og 1700.</p>
Faglige mål	<ul style="list-style-type: none"> - demonstrere indsigt i udviklingen i Danmarks og verdens historie inden for de seneste ca. 500 år, herunder væsentlige begivenheder og sammenhænge mellem den nationale, europæiske og globale udvikling - analysere konflikters opståen og håndteringen af disse samt udviklingen i internationalt samarbejde - reflektere over samspillet mellem mennesker og natur - analysere udviklingen i den globale velstand, samhandel og magtfordeling - demonstrere viden om fagets identitet og metoder
Kernestof	<ul style="list-style-type: none"> - hovedlinjer i verdens historie - væsentlige nationale, regionale og globale konflikter - udviklingen i Europas position i verden - udviklingen af demokrati, menneskerettigheder og ligestilling i nationalt og globalt perspektiv - globalisering - kultur i nationale og globale sammenhænge - udviklingen i levevilkår, nationalt og globalt
Anvendt materiale og omfang	<p>Historiske fremstillinger</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nielsen, Jesper: <i>Opdaget?</i> Forlaget Columbus, ibog. 2020 (hentet 8. juni 2021). kap. 1-7, 9. (undtaget afsnit i kap. 2: Zapotekerne og mayaerne) https://opdaget.ibog.forlagetcolumbus.dk/ <p>Kilder</p> <p>Kilder hentet fra: Nielsen, Jesper: <i>Opdaget?</i> Forlaget Columbus, ibog. 2020 (hentet 8. juni 2021). https://opdaget.ibog.forlagetcolumbus.dk/</p> <ul style="list-style-type: none"> - En spansk soldats erindringer (1570) - Kampen mod de indianske religioner (1585) - De spanske krav til den indianske befolkning (1513) - Et aztekisk digt om erobringen (1528) - Klagebrev fra det aztekiske byråd i Tenochtitlan (1554) <p>Ca. 41 sider</p>

	14 lektioner a 60 min.
Arbejds- former	Gruppearbejde, individuelle og gruppefremlæggelser, klassegennemgange

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb

Forløb 6	Nazisme og Holocaust
Forløbets indhold og fokus	<p>I dette forløb har der været fokus på nazismens udbredelse i Tyskland op til 2. verdenskrig. Herunder særligt hvordan nazisternes behandling af jøderne eskalerede til endelig at ende med jødeudryddelse. Eleverne har arbejdet med kildemateriale om propaganda, jødernes/tyskernes oplevelse af nazismens udrulning og vidneudsagn om holocaust.</p> <p>Vi har arbejdet med filmen <i>The Zone of interest</i> ud fra begrebet historiebrug og erindrings-historiske begreber som erindringskultur og erindringssteder er blevet diskuteret.</p> <p>Eleverne fik en eksamensøvelse med et kildesæt om Holocaust hvortil de skulle opstille historiefaglige problemstillinger og præsenterer disse problemstilling og svar i fremlæggelser.</p> <p>Forløbet blev afsluttet med en perspektivering til andre folkedrab og en gennemgang af selve begrebet ”folkedrab”. Eleverne undersøgt i grupper et selvvalgt folkedrab ud fra teorien om de 10 stadier.</p> <p>Forløb med fokus på 1900-tallet.</p>
Faglige mål	<ul style="list-style-type: none"> - demonstrere indsigt i udviklingen i verdens historie inden for de seneste ca. 500 år, herunder væsentlige begivenheder og sammenhænge mellem den nationale, europæiske og globale udvikling - demonstrere indsigt i grundlæggende styreformer og politiske ideologier samt forholde sig reflekterende til demokratisering og menneskerettigheder i nationalt og globalt perspektiv - skelne mellem forskellige typer af forklaringer på samfundsmæssige forandringer og reflektere over mennesket som historieskabt og historieskabende - demonstrere viden om fagets identitet og metoder - anvende historisk-kritiske tilgange til at indsamle, bearbejde og remediere forskelligartet historisk materiale og forholde sig kritisk og reflekterende til historiebrug - formulere og formidle historiefaglige problemstillinger mundtligt og skriftligt og relatere disse til elevernes egen tid
Kerne-stof	<ul style="list-style-type: none"> - hovedlinjer i europæisk historie - væsentlige nationale, regionale og globale konflikter og samarbejdsrelationer - udviklingen af demokrati, menneskerettigheder og ligestilling i nationalt og globalt perspektiv - Holocaust og andre folkedrab - historiebrug og formidling.
Anvendt materiale og omfang	<p>Historiske fremstillinger</p> <p>Bak, Sofie Lene: ”Nazisme og Holocaust” I Ahle, Allan m.fl.: <i>Historieportalen</i>. Systime ibog. 2021. https://historieportalen.systime.dk/?id=1516</p> <p>Om Holocaustbenægtelse: Bjerre, Jacob Halvas: <i>Holocaust</i>. Kapitel 17. Systime ibog, 2022. https://holocaust.ibog.frydenlund.dk/?id=147</p> <p>Om folkedrab: Berlau, Solvej & Thuge, Stine: <i>Vejen til folkedrab</i>. Kap. 1-3. Systime ibog. 2023. https://vejentilfolkedrab.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=1</p>

Kilder

Kilder fra: Bak, Sofie Lene: "Nazisme og Holocaust" I Ahle, Allan m.fl.: *Historieportalen*. Systime ibog. 2021. <https://historieportalen.systime.dk/?id=1516>

- En tysk skolepiges syn på jøderne: <https://historieportalen.systime.dk/index.php?id=1566#c4553>
- Befolkningens reaktion på Nürnberg-lovene: <https://historieportalen.systime.dk/index.php?id=1566#c4555>
- Einsatzgruppe A's rapport om sit systematiske udrensingsarbejde i rigskommissariat Ostland, 1942: <https://historieportalen.systime.dk/?id=1566>
- Hvis dette er et menneske: <https://historieportalen.systime.dk/?id=1566>

Kilder fra: DIIS: folkedrab.dk

- Beretning fra interneret jøde efter Krystalnatten: <https://folkedrab.dk/kilder/kilde-beretning-fra-interneret-joede-efter-krystalnatten>
- Beretning om massakren ved Babi Jar <https://folkedrab.dk/kilder/kilde-beretning-om-massakren-ved-babij-jar-kurt-werner-medlem-saerkommando-4a>

Kilde fra: Holocaust-uddannelse.dk

- Ghettoerne i Polen (tekst 40+41): <http://www.holocaust-uddannelse.dk/kilde-tekster/ghettoer.asp>

Kilde fra: Meier, Jeppe Bæk & Østergaard, Rasmus Thestrup: *Tyskerne og nazismen*. Systime ibog. 2021. <https://tyskerneognazismen.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=1>

- Valgplakat: <https://tyskerneognazismen.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=176>

Eliasson, Jan: In Message Commemorating Holocaust Victims, General Assembly President Calls for Commitment to Prevent Recurrence of Genocide in Future (uddrag og oversat til dansk af Nanna Helen Vium). 27. januar 2006. Set 21. April 2024. <https://unis.unvienna.org/unis/en/pressrels/2006/gasm370.html>

Glazer, Jonathan: *The Zone of Interest*. A24. 2. Februar 2024.

Mikkelsen, Morten & Krasnik, Benjamin: *Fem Holocaust-overlevende fortæller*. Kristeligt Dagblad. 6. januar 2015. Set 19. marts 2024. <https://www.kristeligt-dagblad.dk/holocaust/fem-holocaust-overlevende-fortaeler>

Supplerende materiale

Bové, Frederik Bojer: *"The Zone of Interest"* – en historisk bedrift om holocaust. POV. International. 20. januar 2024. Set 15. april 2024. <https://pov.international/the-zone-of-interest-holocaust-jonathan-glazer/>

Geschonneck, Matti: *Wannsee-konferencen* (De første 20 minutter). KlockWorx Co.ltd, Camera Film. 18. januar 2022. Set på Filmstriben.dk.

	<p>Podcast: Kampen om Historien: <i>Erindringen af Holocaust</i>. 17. august 2021. Lyttet til 24. april 2024. https://www.dr.dk/lyd/p1/kampen-om-historien/kampen-om-historien-2021/kampen-om-historien-erindringen-om-holocaust-11032115332</p> <p>27 lektioner a 60 min. Ca. 112 sider</p>
Arbejdsformer	<p>Klasseundervisning, par- og gruppearbejde, skriveøvelser, researcharbejde og brug af ChatGPT, eksamensøvelse i grupper</p>